

Vad finns det för alternativ?

Gott om folk när SAK lyfte frågan om utländsk trupp

I början av maj anordnade SAK två seminarier i Malmö och Stockholm som belyste olika perspektiv på konfliktsituationen i Afghanistan. SAKs generalsekreterare Bengt Kristiansson inledde på båda seminarierna med att ge en översiktlig bild av Afghanistan idag.

TEXT: ANNA GABRIELSSON

– När talibanregimen föll föddes ett enormt hopp om att Afghanistan äntligen skulle få uppleva fred, stabilitet och frihet. Idag finns en stor besvikelse över att detta inte har kunnat infrias. Inte minst vänder sig denna besvikelse mot västvärlden och dess bristande insatser. Å andra sidan finns där en glädje över de framsteg som ändå gjorts. Arbetet med att skapa en ny grundlag har processats på ett imponerande sätt, val har – sina brister till trots – hållits och en kommission för mänskliga rättigheter av mycket hög standard har inrättats. Kvinnornas situation är fortfarande problematisk, men är ändå oändligt mycket bättre än under talibantiden, sa Bengt Kristiansson.

Internationell trupp

En stor del av seminarierna ägnades också åt att diskutera närvaron av internationella militära trupper i Afghanistan. Bengt Kristiansson förklarade att sammanblandningen mellan de fredsbevarande och de krigförande styrkorna är ett problem som komplicerar situationen avsevärt. De amerikanska styrkorna för ett krig som i jakten på terrorister drabbar och kränker civilbefolkningen. De fredsbevarande internationella Isaf-styrkorna som befinner

sig i landet på ett mandat från FN har svårt att tydliggöra sin självständighet från USA.

Hans Linde, riksdagsledamot för vänsterpartiet, framhöll att det finns starka indikationer på att kriget mot talibanerna inte går att vinna och att internationell trupp närvaro därför förvärrar situationen genom att våldet eskalerar. Som läget ser ut nu ansåg Hans Linde därför att Sverige bör kalla hem sina soldater.

Bengt Kristiansson oroades över sammanblandningen mellan krigförande och fredsbevarande styrkor. Samtidigt underströk han att han inte kan se ett tillbakadragande av FN-trupperna som ett alternativ. Att lämna Afghanistan utan fredsbevarande styrkor skulle vara att utelämna landet till total laglöshet och inbördeskrig framhöll han.

Militant islamism

En annan faktor i konflikten i Afghanistan är framväxten av militant islamism. Bakgrunden till denna rörelse redogjorde journalisten Eva Sohlman för i Malmö. Hon belyste att man kan se en tydlig koppling mellan USA:s krig i Afghanistan och Irak och det ökade antalet terrorattacker.

Med Yemen som exempel visade hon på en alternativ strategi för att bekämpa terrorism där dialog står i fokus. I Stockholm pratade Christer Hedin som är universitetslektor i religionshistoria om samma ämne. Christer Hedin framhöll att extrema grupper alltid kan finna en religion eller en ideologi som motiverar deras program men att förklaringarna till militant islamism inte står att finna i islam utan snarare i politiska

och ekonomiska förhållanden.

Opium

Ekonomiska förhållanden och finansieringen av talibanrörelsen, liksom den ökande statskorruptionen anknöt Svante Cornell till när han höll en presentation om den globala opiumhandeln och dess betydelse för utvecklingen i Afghanistan.

Opiumodlingar återfinns nästan uteslutande i konfliktområden och idag har Afghanistan i det närmaste världsmonopol på opiumproduktion. Handeln med opium tillhör idag den organiserade brottsligheten. Detta illustreras inte minst av att priset på opium och heroin hålls relativt konstant trots att produktionen är mycket större än efterfrågan på världsmarknaden, vilket tyder på ett organiserat nätverk från det att opiumet skördas till att heroinet når de enskilda brukarna. I samband med seminarierna gavs också en bild av SAKs arbete i Afghanistan av Anna Maria Johansson och i Malmö berättade Ilse Wahlroos om hur verksamheten i en lokalkommitté kan se ut. Hon underströk också att alla bidrag, stora som små, är av betydelse för att stödja folket i Afghanistan.

Moderatorer var, i Malmö, miljöpartiets Lotta Hedström, tillika styrelseledamot i SAK samt i Stockholm, Natasha Brieger. Natasha jobbade tidigare som SAKs informatör i Kabul. Idag arbetar hon för organisationen Kvinna till kvinna. ■

Anna Gabriellsson är pol. mag och praktiserade på SAK i ett antal veckor via Föreningen för utvecklingsfrågor. Anna var projektledare för de båda seminarierna.

